

(॥१॥ चन्द्रः) १० (॥१॥ ध्रुवः) ११ (॥१॥ धर्मः) १२
(॥१॥ शालिकरः) १३ ।

टगर पु० टः टङ्गनो गर इव । टङ्गनचारे (सोहागा)
२हेलाविलासविषये शकैकराक्षे च ति० मेदि० ।

टङ्ग पु० टकि-घञ्-अच् वा । १कोपे, २कोषे, ३खल्लो
४पाषाणभेदनेऽस्त्रे च । ५जङ्गायां मेदि० । ६चतुर्माषक-
रूपे परिभाषे वैद्य० । ७नीलकपित्थे, ८खनिते, ९दर्पे च
पु०न० हेमच० । १०परशौ ११राजास्त्रे च शब्दार्थचि०
“दार्यतां चैव टङ्गौघैः खनितैश्च पुरी द्रुतम्” हरिवं-
६०अ० । “टङ्गैर्मनःशिलगुहेव विदार्यमाणा” मृच्छ०
“हिमाद्रिटङ्गादिव भान्ति यस्याम्”भट्टिः । “रुोध रामं
शङ्कित्व टङ्गाच्छन्नमनःशिलः” रघुः । [सारसुन्दरी ।

टङ्गक पु० टङ्गते घञ् सज्ञायां क । (तङ्गा) रजतसुद्रायाम्
टङ्गकपति पु० इत् । रूपकाध्यक्षे (टाकशालेर अध्यक्ष)
सारसुन्दरी । [मृहे सारसुन्दरी ।

टङ्गकशाला स्त्री इत् । (टाकशाल) ख्याते कृष्यकनिर्माण
टङ्गटीक पु० टङ्ग इव टीकते टीक-क । शिवे त्रिका० ।

टङ्गण(न) न० टकि-ल्यु प्रथो वा णत्वम् । (सोहोगा)
ख्याते स्वर्णद्रावके उपरसभेदे । उपरसभेदाश्च भाव०प्र०
उक्ता यथा “गन्धो हिङ्गुलसभ्रतालकशिलाः स्रोतोऽञ्जनं
टङ्ग(न)णम् । राजावत्तं कचुम्बकौ स्फटिकया शङ्खः
खटी गैरिकम् । कासीषं रसकं कपर्दसिकतायोलाश्च
कङ्कुष्ठकम् सौराष्ट्री च मता अमी उपरसाः सुतस्य
किञ्चिद्गुणैः” । “तद्यथा लवणेन सुवर्णम्” छा०
उ० भाष्ये “लवणेन चारेण टङ्गनादिना, खरेषु मृदुत्व-
करं हि तत्” भा० । “टङ्गणं वङ्गकङ्कणं कफ-
वातिकपित्तहृत्” भाव० । भावे ल्युट् । (टाकादेश्योया
पानिदिया आला) २घातनां योजनभेदे । दन्त्यानः ३अश्व-
भेदे पु०स्त्री “टङ्गनखरनखरखण्डितहरितालपांशुलेन”
काद० मूर्द्धन्यान्तः ४देशभेदे स च देशः वृ०स० १४अ० ।
कूर्मविभागे दक्षिणस्यासुक्तः “अथ दक्षिणेन लङ्का” इत्यु-
पक्रमे “कङ्कटटङ्गनवनवासिशिविकफणिकारकोङ्कणा-
भीराः” इत्युक्तेः ।

टङ्गवत् पु० टङ्ग+अस्यर्थे मत्वप् मस्य वः । १पर्वतभेदे “टङ्ग-
वन्तं शिखरिणं वन्दे प्रसन्नवर्णं गिरिम्” रामा०३।५५अ०

टङ्गा स्त्री टकि-अच् । १जङ्गायां मेदि० । २तारादेव्यां
टङ्गारकारिणीशब्दे दृश्यम् ।

टङ्गानक पु० टङ्गं कोपमानयति लहीपयति अन-णिच्

णुल् । १ब्रह्मदासृष्टौ (वामनगाथा) शब्दच० ।

टङ्गार पु० टमित्यय्यक्तशब्दस्य कारः क-घञ् । १ध्वनिभेदे
धनुर्ज्यार्कर्षणजे शब्दे २विस्मयहेतुके शब्दे च । ३शिशुनी-
ध्वनौ प्रसिद्धे च मेदि० । क-णिनि । टङ्गारिन्
१टङ्गारयुक्ते ति० स्त्रियां ङीप् सा च २तारादेव्याम्
टङ्गारकारिणीशब्दे दृश्यम् ।

टङ्गारकारिणी स्त्री-क-णिनि ङीप् इत् । तारादेव्याम् “ट-
ङ्गारकारिणी टीका टङ्गा टङ्गारिणी तथा तारासङ्घनाम ।

टङ्गारी इ० स्त्री टङ्गमृच्छति ऋ-अण् गौरा० । (टेकारी)
वृक्षभेदे “टङ्गारी वातश्लेष्मन्नी शोफोदररूजापहा । तिल्ला
च दीपनी लक्ष्मी भिषग्भिः परिकीर्त्तिता” राजनि० ।

टङ्ग पु०न० टङ्ग+प्रथो० । १खनिते (टांगि) २परशुभेदे च
३जङ्गायां मेदि० । (सोहागा) ४टङ्गने शब्दच० । ५चतु-
र्माषकमाने वैद्य० ।

टङ्गण पु०न० टङ्गण+प्रथो० (सोहागा) टङ्गणे ।

टङ्गिनी स्त्री टकि-णिनि प्रथो० । (आकनादी) पाठायाम् ।
शब्दच० । [ज्येष्ठाम् त्रिका० ।

टट्टनी स्त्री टट्टेति शब्दं नयति नी-ड गौरा० ङीप् ।
टट्टरी स्त्री टट्टेति शब्दं राति रा-क गौरा० ङीप् १पट्ट-
वाद्ये २लम्बावाद्ये ३मृष्टवाद्ये च मेदि० ।

टट्टर पु० भेरीशब्दे हेमच० ।

टल विभवे (टला) भ्वा० पर० अक० सेट् । टलति अटा-
लीत् टटाल टेलतः । ज्वला० टलः टालः ।

टवर्गं पु० ट+नातिशाख्योक्तः वर्गप्रत्ययः । ट ठ ड ढ ण
रूपेषु वर्णेषु । ततो भवार्थे ङ् । टवर्गीयं टादौ वर्णं ।

टा स्त्री टल-ड । प्रथिव्याम् एकाक्षरकोषः ।

टाङ्ग न० टङ्गेन तद्रसेन निर्दत्तम् । टङ्गरूपनीलकपित्थ-
रसेन निर्दत्ते मद्यभेदे । “पानसं द्राक्षमाधूकं खार्जूरं
तालमैत्रवम् । माध्यिकं टाङ्गं माहीकमैरेयं नारिके-
लजम् । सामान्यानि द्विजानीनां मद्यान्ये कादशैव च ।
द्वादशन्तु सुरा मद्यं सर्वेषामधमं सुदतम्” । पुलस्त्वेन
तत्पानं निषिद्धम् । अस्वयत इति व्यासवो मद्यानाम-
वस्याविशेषः मद्याःकृतसन्धानेन सञ्जातमद्यभावः यम-
धिक्त्व इदं पुलस्त्वोक्तं प्रायश्चित्तम् । “द्राक्षेक्षुटङ्ग-
खर्जूरपनसादेश्च यो रसः । मद्योजातन्तु पीत्वा तं
तत्रहाच्छुद्धेद् द्विजोत्तमः” । [नागवटि वृक्षभेदे त्रिका० ।

टाङ्गर पु०टाङ्गं तत्तुल्यरसं राति रा-क टाङ्ग+कुञ्जा० र वा ।
टार पु०स्त्री टां प्रथ्वीमृच्छति ऋ-अण् उप० स० । घोटके